

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

95. An Episcopi possint excommunicare Inquisitores, & contra Inquisitores
Episcopos? Ex p. 5. tr. 9. res. 51.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

nialium, cum licentia Superioris oretenus concessa, & hoc ex Concilio Tridentino sess. 25. de Regul. cap. 5. ibi, *sine Episcopo, aut Superioris licentia in scriptis obtemperat.*

2. Verum non desunt DD. negativam sententiam tenentes, ut Homobonus de Bonis *tr. de censur. reservatis*, p. 2. cap. 5. & Petrus Belluchius in *praxi Theol. mor. par. 2. q. 9. n. 162.* ubi sic ait. Licet licentia ad ingrediendum septa Monasterij per decretum Concilij Trident. in scriptis obtemperat requiratur, hoc quoad forum exterius intelligitur; nam in interiori animæ foro, in quo veritas attenditur, sufficit ut consensus iure naturali requisitus interveniat. Ita ille, qui citat Innocentium. Abbatem, & Felinum.

3. Notandum est tamen, quod etiam stando in prima opinione licentia in scriptis non requiritur semper in casibus ordinariis, puta quoad Medicos, Chirurgos, carpentarios, cœmentarios, & alios similes operarios, quorum opera passim indigent Moniales, sed pro his licet Abbatibus dare licentiam, ex prescripta interpretativa voluntate Superioris, vel ad maiorem cautelam Superior hanc generalem facultatem potest in scriptis committere Abbatibus, vel Monialium Confessariis pro similibus casibus. Et ita ex multis docet Hieronymus Rodriquez in *compend. q. 9. Regul. resol. 26. n. 8.* & Villalobos in *summ. tom. 2. tr. 35. diff. 46. n. 4.* & nota etiam contra Grassium in *dec. par. 1. lib. 4. c. 23. n. 6.* & alios, quod licentia data ad concedendam facultatem ingrediendi Monasteria non debet necessario esse in scriptis, sed sufficit, ut sit oretenus concessa; nam Concilium loquitur de licentia ingrediendi tantum, non autem de licentia ad concedendam facultatem ingrediendi.

RESOL. XCIV.

An cessante excommunicatione Papali cesset etiam Episcopalis? Ex part. 5. tr. 9. Resol. 70.

§. 1. **N**egativè videtur respondendum per ea, quæ adducit Grassius *decis. aur. par. 1. lib. 1. cap. 13. n. 62.* ubi sic ait: Annотandum est quod si Summus Pontifex super aliquo incidenti excommunicationem ferat, & super eodem Episcopus alia excommunicationem subsequatur; si Summus Pontifex suam excommunicationem abstulerit, legitima causa superveniente, non censetur de iure Episcopalis excommunicatio sublata, quia quando sunt duo impedimenta, uno sublato alterum non tollitur, arg. c. ex tuarum, de auct. & us. pall. l. si domus ff. de servit. urb. prad. unde non poterit de iure quilibet Sacerdos proprius absolvere. Ita Grassius. Et post illum docet etiam Aloysius Barriola in *Aphorism. litera E. ver. excommunicatio*, §. 13. Sed ibi observant contrarium in praxi servari, ut etiam observat Ragucius in *Lucerna Parochorum, tit. de Absolutione, quest. 133. n. 2.* & ideo Naldus in *summa verb. Episcopus*, n. 8. sic ait. Episcopali censura concurrente cum Papali, id est, quod idem peccatum censura subdatur per Papam & Episcopum, tunc si Papalis tollitur, usu communi interpretari dicitur, ut etiam Episcopalis reservatio sublata censetur. Ita ille, & ego.

RESOL. XCV.

An Episcopi possint excommunicare Inquisitores, & e contra Inquisitores Episcopos? Ex part. 5. tract. 9. Resol. 51.

Sup. hoc inf. §. 1. **C**asus est practicabilis, & accedit in hoc Regno annis non multis elapsis. Aliqui negat,

affirmant alij, ut observat Trimarch. de *Confess. fol. 114. v. 1. c. 1. disp. 8. sect. 3. n. 37.* Sed Megalius negativè sententia adheret in 3. lib. 1. c. 3. q. 2. n. 43. ubi sic ait. Nec Episcopi ab Inquisitoribus ligari censuris possunt, quatenus sit ipsis Inquisitoribus generaliter prohibitum mittere contra Episcopos procedant, c. Inquisitores, de hæret. in 6. Nec ipse Episcopus hanc jurisdictionem habet contra ipsos Inquisitores, cum sint Officiales Summi Pontificis, qui censuris ligari non possunt, ut in d. Extravag. cum Mathieu. Ita ille. Verum Dodec. Canterat in *q. Crimin. cap. 1. de hæret. n. 69.* testatur Inquisitorem Consequenter excommunicasse Episcopum ejusdem civitatis.

RESOL. XCVI.

An contra incendiarios sit lata aliqua censura? Et an sufficiat, ut dicta denunciatio fiat Edicto generali, vel an ab Episcopo sint excommunicandi, & si postea denuncientur, tunc talis excommunicatio sit Papaliter servata? Et difficultas adhuc superest, an Episcopi teneantur sub aliqua pena contra incendiarios excommunicationem ferre? Ex part. 9. tr. 8. & Milc. 3. Resol. 10.

§. 1. **Q**uicquid asserat Bonacina de censuris, tom. 3. disp. 2. quest. 3. punct. 4. n. 1. ego cum communi sententia Doctorum existimo, nullam esse in iure latam excommunicationem ipso facto contra incendiarios. Ita docent Eminentissimi Cardinales Cajetanus, & Toletus, ille in *Summa, cap. 22. hic lib. 1. cap. 35. num. 5.* cum Navarro in *Man. cap. 2. n. 74.* Suarez de *censur. disp. 2.2. sect. 2. n. 19.* Filiucio tom. 1. tr. 15. cap. 2. q. 5. num. 52. Avila de *censur. par. 2. cap. 7. disp. 1. dub. 9.* Gambartia de *censur. cap. 6. n. 4.* Emmanuel Sà verb. *Excomm. Papa refero. n. 7.* Sayrus de *censur. lib. 3. cap. 29. n. 8.* Megala tom. 4. lib. 4. c. 6. n. 7. Homobono de *consul. cas. consuet. vol. 1. par. 1. resp. 53.* Leone de *censur. collect. 4. verb. Incendiarj*, & ex Iuriconsultis hoc etiam observavit Barbæus in *Plat. rio Iuris, par. 1. tr. 22. n. 6.*

2. Dicendum est itaque, incendiarios nullam ipso facto excommunicationem incurere, sed esse quidem ab Episcopis excommunicandos: & si postea denuncientur, tunc talis excommunicatio erit Papaliter servata, ut patet ex cap. *Tua nos de sentent. excomm.* Et hic casus, ut bene observat Cominch de *Sacram. disp. 13. dub. 5. n. 37.* in quo aliqui potest ligare, & non solvere. Quod etiam notant omnes DD. superius citati, dicta verò denunciatio an sufficiat fieri edicto generali, discrepant Doctores: nam affirmat Suarez *ubi supra, num. 18.* Bonacina *n. 6.* & Filiucius *num. 54.* Sed negat Megala *num. 10.* Sayrus *num. 12.* Et hanc sententiam esse magis communem testatur nominatim contra Suarez, Patet Turrianus de *censur. lib. 3. disp. 30. dub. 2.* & Thesaurus in *Praxi de penis, par. 2. verb. Incendiarj cap. 1.* Itaque secundum sententiam horum Doctorum, ut excommunicatio contra incendiarios lata, sit Papaliter servata, non sufficit; latam esse per edictum generale, sed faciendâ est ab Episcopo expressis nominibus incendiariorum.

3. Verum difficultas est, an Episcopi teneantur sub aliqua pena contra incendiarios excommunicationem ferre? Et affirmativè respondeo, sub pena suspensionis per annum à pontificalibus, ut patet ex cap. *Personam*, 2. q. 8. Nec valet dicere, cum Patre Thesaurio in *Praxi de penis, par. 2. verb. Incendiarj cap. 2.* dictam suspensionem non esse usum receptam: nam nominatim contra ipsum insurgit Pater Leone de *censur. collect. 6. verb. Episcopus*, n. 359. cui adde Castrum Palatum tom. 6. disp.